

(Hekayə)

Əlverişsiz gün idi. Həftənin birinci günü olduğundan, mağazaların bəziləri işləmirdi.

İçərişəhərdəki musiqi valları mağazasına yollandı. İnanmırdı ki, Şopenin simfoniyaları yazılmış valları tapa bilsin. İçərişəhərdəki sarı qız ağ rəngli fincanda qəhvə içirdi. Ətrindən bildi ki, türk qəhvəsidir. Ətrindən nəyisə bilmək ona aşbazlar məktəbindən qalmışdı.

Qız onu görüb ayağa qalxdı, şəkdən fincana əlavə edib başını yuxarı qaldıraraq uzun illərin tanışları kimi güle-gülə:

- Hə, sizsiz? Bağışlayın, neçə gündür gəlmirsiniz, mən də ələ hey "yoxdur" deyirəm. Şopenin vali yoxdur. Bəlkə Beethoveni alırsınız?

- Beethoven varımdır.

- Vallah, tanışlara da demişəm. Hələ ki, tapa bilməyiblər. Bir baxın, yaxşı rep, pop, rok vallarımız var. Lennonun yeni lentlərini tapıblar. Andrey dünən Riqadan gətirib. İstəyirsiniz Pavarottini verim, ya da Albinonini?

- Sağ olun, lazım deyil.

Uzaqlaşmaq istəyəndə sarı qız səsləndi:

- Həmişə soruşmaq istəyirəm,bağışlayın, amma niyə məhz klassika?

- Ona görə ki...

Heç nə deyə bilmədi. Deyə bilmədi ki, "klassika məni durulaşdırır".

Ordan çıxdı. Yağış yağdığından paltosunun düymələrini bağlayıb, ayaqlarının üşüməməsi üçün onları yerə döyməyə başladı. Anasının "soyq bədəne ayaqdan keçir" sözlərini yadına salıb metronun "Bakı soveti" stansiyasına tələsdə. O qədər tələsdə ki, sürüşdü və yıxıldı. Birtəhər ayağa qalxıb üstündəki lırdə və palçığı təmizləmək üçün metronun qarşısındakı bulağa yaxınlaşdı. Paltosunu təmizləyib tez-tələsik metroya girdi. İçəridə sıxlıq olduğundan birtəhər küncdə yer tapdı. Kimsə arxadan onu dümsüklədi:

- Necəsiz?

Onun cavabını gözləməyib yenidən davam etdi:

- Görürsüz də, yaman sıxlıqdır. Gərək ki, adınız Anar oldu?

- Düz tapmışız. Əlinizdəki gül-çiçək deyəsən nəyləse əlaqədar-dır?

- Day neyləyək, bu gün 40-cı qışımdır.

- Təbrik edirəm.

- Mənim də. Axşam bizə gəlməyiniz. Aşağıdakı qonşu da videonu götürüb gələcək.

- Görək də.

- "Görək də" yox, axşama müt-ləq gəlməyiniz. Maaşımı bir həftə əvvəldən aldım ki, necə də olsa 40 il yaşamaşım, bizdən də bir şey çıx-sın.

Qatar "Nizami" stansiyasında dayananda qonşusu vidalaşdı. O isə "İnşaatçılar" stansiyasından çıxıb yenidən insan axınına qarışdı. Bayaq yağın yağışı sulu qar əvəz etmişdi. Fevralın son günləri olduğundan şaxta qılınc kimi kəsirdi.

"Yaxşı ki, paltomu geyinmişəm" – deyərək söylədi, amma Şotlandiyaya səfəri yadından çıxıb evdə qalmışdı.

Yaşadığı binaya çatıb pilləkənlərlə yuxarı qalxmağa başladı. İkinci mərtəbədəki qonşu hansısa filmə baxırdı. Bir az dinləyib Amerika filmi "Tənha canavar" olduğunu bildi. Çak Norris pis aktyor deyil, amma ən yaxşısı Robert de Nirodur, yox, elə ən yaxşısı bizim Səməndərdir. Haradansa oxumuşdu ki, tamaşaçı sevdiyi aktyo-

ra aşağıdan yuxarı baxır və istəyir onun kimi danışıb hərəkət etsin. O isə daha çox Robert de Nironu təqlid edirdi.

Qapısını açdı. Pəncərənin gözlüyünü açıq qoyduğundan içeri soyuq idi. Qar havasından iç dolusu nəfəs alıb darıxmağını unutmaq istədi. Xeyri olmadı. Televizorun düyməsini basdı. Ekranı Xocalı faciəsi zamanı Çingizin lentə aldığı kadrları göstərirdilər. Reportyorun ağlaya-ağlaya qətlə yetirilən uşağı iri planda çəkmişdi onu daha da qəmləndirdi. Gözlərindən süzülən yaş damcılarını üzünə paltosunun üstünə damcıladı və yadına düşdü ki, paltosunu hələ çıxarmayıb və yadına düşdü ki, bu gün fevralın 26-dır.

Yadına Lalə düşdü. "Görəsən, indi haradadır?". O, Lalə ilə 3 il əvvəl tanış olmuşdu. Qızın atası əslən xocalılı idi, çox sonralar köçüb ora getmişdilər. Getdikləri gündən Bakıya cəmi-cümlətən 3 dəfə gəlsələr də, Lalə hər 3 gəlişin üçündə də onu unutmuş və görüşmüşdü. Axırkı görüşlərində Lalədən təkidlə Bakıya gəlmələrini xahiş etsə də, demişdi ki, "atam

qı xatirinə qədəhini boşaldıb yeməkdən yemədi. İstədi bir az sərxoş olsun. Hamı ona təəccüblə baxsa da, fərqi varmı. Məclis qızıdıqca sağlıq-sağlıq dalınca deyilirdi. Aşağıdakı qonşu videonunu götürüb gəlmişdi. Hamı yeyib-ıçdıyından heç ora baxan yox idi. Qonşunısa filmləri başdan-ayağa danımağın ürəyi gedirdi. Artıq surətlərin zahiri əlmlərindən qurtarıb daxili əlmlərinə keçmişdi. Deyirdi, Hollivuddakı ssenaristlər hər bir surətli aktyorların daxili əlmlərinə uyğun yazırlar, bu, rejissor da sərf ələyir, daha dağa-daşa dırmanmır.

Onun gözləri dumanlanmışdı. Eyvana çıxdılar. Bayaqdan çıxmağa yer axtaran siqaret dumanı da azadlığa qovuşdu. Haradasa uzaqlardan Beethovenin 7-ci simfoniyası səslənirdi. "Elə bil həyəcan təbii çalır", - deyərək qonşulardan biri pıçıldadı. "Doğrudan da gülməli idi. Axı həyəcan təbii çalmaqda xeyri yox idi", - deyərək fikirləşdi.

Aşağıdakı qonşu onu içeri çağırırdı:

- Filmlər xoşuna gəldi?

- Pis deyildi.

köçmək istəmir". Tezliklə evlənmək istəsə də, qız güle-gülə demişdi ki, "hələ balacayam". "Balacayam" deyəndə ki, daha 19 yaş vardı.

Yavaş-yavaş yuxu gücünü göstərdi. Mürgüledə. Bir az sonra qapının taqqlıtısına gözlərini açdı. Bir az yatdığına düşüncə də saata baxdı ki, saat yanm yazmışdır.

- Qonşu, deyəsən yatmışdın? Saat 7-dir. Əl-üzünü yu, qonaqlar gəlib, keç biza.

Əl-üzünü yuyub aynanın qarşısındakı "Lomani" odekalonu ilə ətiləndi, qalstukunu düzəldib mənzildən çıxdı.

Qonşusugildə 7-8 nəfər vardı, əsl kişi məclisi idi. Onu gözləməyib yeməyə girmişdilər. Birinci onu tost deməyə hazırlaşan qonşusu gördü, başları ilə salamlaşdılar.

- Hörmətli qonaqlar, xoş gəlmirsiniz. Həyatda od, su, etibar olur. Onlar bərk dost olurlar. Od deyir, harda alov var, deməli mən ordayam. Su deyir harda çay, göl, dəniz, okean varsa, deməli mən ordayam. Etibar isə deyir ki, əgər siz ikiniz bir-birinizi itirsəz mən orda olmayacağam, əgər tapsaz mənə də tapacaqsız. Gəlin, içək etibarlığın möhkəmliyi sağlığına.

Qədəhlər yavaş-yavaş boşaldı. İçmək istəməsə də darıxmama-

ğı xatirinə qədəhini boşaldıb yeməkdən yemədi. İstədi bir az sərxoş olsun. Hamı ona təəccüblə baxsa da, fərqi varmı. Məclis qızıdıqca sağlıq-sağlıq dalınca deyilirdi. Aşağıdakı qonşu videonunu götürüb gəlmişdi. Hamı yeyib-ıçdıyından heç ora baxan yox idi. Qonşunısa filmləri başdan-ayağa danımağın ürəyi gedirdi. Artıq surətlərin zahiri əlmlərindən qurtarıb daxili əlmlərinə keçmişdi. Deyirdi, Hollivuddakı ssenaristlər hər bir surətli aktyorların daxili əlmlərinə uyğun yazırlar, bu, rejissor da sərf ələyir, daha dağa-daşa dırmanmır.

Onun gözləri dumanlanmışdı. Eyvana çıxdılar. Bayaqdan çıxmağa yer axtaran siqaret dumanı da azadlığa qovuşdu. Haradasa uzaqlardan Beethovenin 7-ci simfoniyası səslənirdi. "Elə bil həyəcan təbii çalır", - deyərək qonşulardan biri pıçıldadı. "Doğrudan da gülməli idi. Axı həyəcan təbii çalmaqda xeyri yox idi", - deyərək fikirləşdi.

Aşağıdakı qonşu onu içeri çağırırdı:

- Filmlər xoşuna gəldi?

- Pis deyildi.

Azər Qismət

riqlər ki, yaxşı pula versinlər. Belə filmlərə baxa-baxa bəzi əcləflər təmiz qızları yoldan çıxarırlar". Cavanlardan biri əsəbləşdi: "Sizin sözlüzdən belə çıxır ki, belə filmləri qadağan etsinlər, eləmi? Nə qədər qadağan olunsay, onlar da bir o qədər maraqlı göstərəcəklər. Elə bəzi İslam ölkələrini götürək. Orda içkini, belə şeyləri qadağan ediblər. Elə bilirsiz onların bəziləri Azərbaycanca canları yanır deyərək burada şirkətlərini açırılar? Xeyr əzizlərim, bizdə belə şeylər bir az azaddır, ona görə gəlirlər. İnsanın istədiyinə "yox" demək olmaz".

O, filmə hərdən bir baxırdı. İçki tutmuşdu onu. Gözləri yumulurdu. Məclisin yaşlı qonaqları ev yiyəsini təbrik edib sağollaşmış getdilər. Cavanlar bir-iki pozğun qızla zəngləşib sonra mənzili tərk etdilər. Otaqda qonşu, aşağıdakı qonşu və o qaldı. Film yavaş-yavaş qurtarırdı. Titrərdə filmə çəkilənlərin adları yazılırdı. Yuxusunu qaçırmaq üçün başladı adları oxumağa: "İvaqo Drensi. Buna bir quş. Sir-sifətdən nəyə oxşayır. Bunun nəyini filmə çəkiblər? Kaltuna

stəkana su doldurub pəncərənin qarşısındakı xalça və ətirşah güllərini suladı. Mətbəxdə masanın altına qısılan kəpənəyə baxıb gülümsədi. Kolbasadan bir dilim qoparıb onun qabağına qoydu: "Acmışdın, hə? Doyunca ye, gərəyin olacaq".

Qonşular videonu söndürüb həyətdə endilər.

- Məclis xoşuna gəldi?

- Hə, pis keçmədi.

Bina sanki qara bulud pərdəsi ilə bürünmüşdü. Əksər pəncərədə işıqlar sönmüşdü. Onun isə içəridə etdiyi hərəkətlər tül pərdə arxasından açıq-aşkar görünürdü.

- Bilmirsən, nə olmuşdu ona?

- Deyəsən, içki tutmuşdu. Mən onun yaşında olanda az qala başı-

Şopenin melodiyası

Puççını. Pis deyil. Bunu uzundur, dişləri də at dişinə oxşayır. Puççını...Puççını...yəqin, o bəstəkarın qohumudur. Laura Xavdiyano. Buna da bir quş".

Birdən ona nəşə oldu. Başını tutdu. Gicqahlarnı şəhadət barmağı ilə döyəclədi. Sıçrayıb videoya tərəf yeridi və "pauza" yazılan düyməni basdı. Ekranı qəşəng bir qızın surəti sanki dondu. Titrədə qızın adı yazılmışdı: "Yox, yox, bu, ola bilməz. Deyəsən içki doğrudan da tutub məni". Kasseti əvvəle verib həmin qızın hərəkətlərinə, gülüşünə diqqətlə baxdı. Yox, qız gülmürdü. Qonşusu söz atdı:

-Qonşu, deyəsən film xoşuna gəlib? İstəyirsən, apar evdə bax, sabah qaytarasan.

Ona qulaq asmağa həli yox idi. Səntirlədi. Qonşular gülmüşdü.

-Bu qıza nə yaman belə baxırsan? Az qalır ki, ekrana girsən. Adı yazılıb? Hə, nə olsun? Görüm nə yazılıb ora?! Bu nə qəşəng qızdır. Heç bayaqdan fikir vermərəm. Saçları hörüklüdür. Lap bizim qızlar kimi hörük bağlayıb. Gözləri də badamıdır. Bu ki lap uşaqdır?! Ay insafsızlar, bunun nəyini kinoya çəkmişiz? Əşi, o "pauza"dən əlini çək görək. İndi videonu xarab eləyəcək, işə düşmədik?! Qonşu, ay qonşu, sabah universitetə gedəcəksən, bəlkə gedib yatasan? Ürəyinə başqa şey gəlməsin a, qovub-eləmirəm səni. Görürəm bir az yorğunsan, deyirəm bəlkə...

Filmədəki qızın adı belə idi: "Lalə Pinçoletti". Qoca bir kişinin metrəda qışqıra-qışqıra dediyi sözlər iynə kimi beynini deşməyə başladı: "Ermənilər Xocalıda əsir aldılar qızların çoxusunu Fransa və İtaliyanın pornoqrafik kinoşirkətlərinə satıblar. Ermənilər ata-analarını qızlarının "yeryığıdına" çağırırdılar. Ermənilər...".

Daha orda dayanmayıb qonşunun mənzilindən çıxdı.

Öz evinin qapısını açıb içeri girdi. Kürəyini qapıya söykəyib bir müddət hərəkətsiz dayandı. Sonra

mi araq çəlləyinə soxardım.

- Ancaq o qız qəşəng idi.

O, pəncərəni açıb həyətdə siqaret çəkən qonşularını görüb qışqırdı:

- Qonşular...qonşular...o qız bilirsiz kim idi? O mənim...mənim...

O, ağlayırdı. Səsi boğuc idi, çox boğuc. Hiçqırıqdan nəfəsi tən-tiyirdi. Nə isə demək istəyirdi, lakin bacarmırdı. Qonşulardan biri dedi:

- Mən ölüm, gör bir o neyləyir?

Stolun üstünə çıxdı. Yəqin çıxıraqı düzəldirdi. Gecə vaxtı nə olmuşdu, səhər düzəldərdi də...İndi də ip sallayır. İpin ucunu halqa etdi. Halqa niyə etdi?

Qışqırıq eşidildi: "Özünü asmaq istəyir". Hər ikisi pilləkənlərlə yuxarı qaçdılar. Qapı bağlı olduğundan təkliklə vurub sandırmaq istədilər. Qapı sınımadı. Yenidən cəhd etdilər. Sınımadı. Qapı bir qonşusu evə qaçıb balta gətirdi. Cəhd olundu. Qapı sındı, hövlnək içeri girdilər.

...Artıq gec idi. Gördükləri mənzərədən dəhşətə gəldilər. Çılçıraqın bəyaz güneşi altında ipdən asılmış, hələ heç bir günah işləməyən gəncin vücudu sallanırdı. Səslər eşidildi: "Niyə...niyə belə etdi?".

Qonşular başlarını aşağı dikmişdilər. Gecənin səssizliyi içərişəhərdə Şopenin prelyudiyasının həzin səsi gəlirdi. Sanki vücuda laylay deyirdi.

Bəşəriyyət isə çoxdan yatırdı. Stol üstündəki kiçik kağız parçasında yalnız bir cümlə yazılmışdı: "MƏN İNSANLIĞA NİFRƏT EDİRƏM". Vücut saat kəfki kimi yellənirdi. Qonşular ələ mütəəssir olmuşdular ki...Elə bildirilər, elə düşünürdülər ki, vücut dilə gələcək və deyəcək: "Mən sizinlə zarafat edirdim". Vücut isə dilə gəlmədi. Şopenin melodiyası sona yaxınlaşırdı. Çöldə isə xırda qar dəməcikləri quşbaşı qar əvəz etmişdi. Vücut isə ələ hey yellən-məyində idi.